

Bilaga 1.

IVO:s organisation

RiR 2019:33

Inspektionen för vård och omsorg

– en tillsynsverksamhet med
förhinder

IVO:s organisation

IVO är en enrådgivningsmyndighet med en generaldirektör som myndighetschef och ett rådgivande insynsråd med uppgift att utöva insyn och bistå generaldirektören i sitt arbete. Myndigheten har två myndighetsövergripande avdelningar – generaldirektörens stab och avdelningen för verksamhetsstöd och -styrning – som är lokaliserade i Stockholm. Staben bistår generaldirektören i myndighetsledningens arbete och omvärldskontakter. Avdelningen för verksamhetsstöd och styrning ansvarar för strategiska frågor som rör ekonomi, it, kommunikation, HR och verksamhetsutveckling. Där finns också en centralt placerad rättsenhet inklusive huvudregistratur. Inom avdelningen finns en analysenhet som har huvudansvaret för riskanalys och analys av tillsynens resultat.

Organisation med regionala tillsynsavdelningar

Tillsynsverksamheten bedrivs vid sex regionala avdelningar som är placerade i Umeå (Nord), Örebro (Mitt), Stockholm (Öst), Jönköping (Sydöst), Göteborg (Sydväst) och Malmö (Syd). Samtliga regionala tillsynsavdelningar ansvarar för:

- tillsyn över verksamheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten
- tillsyn över legitimerad personal, inklusive anmälningar till HSAN angående återkallelse av legitimation och annan behörighet
- enskildas klagomål mot hälso- och sjukvården och socialtjänsten samt anmälningar enligt lex Maria och lex Sarah.

På de regionala tillsynsavdelningarna finns också stödfunktioner såsom jurister, registratorer och kommunikatörer. Tabell 1 redovisar antalet inspektörer och även utredare per tillsynsavdelning, som ett sätt att illustrera hur många anställda som arbetar operativt med tillsynsverksamhet. I tabellen ingår dock inte antalet inspektörer som arbetar med tillståndsprövning.

Utöver tillsynsavdelningar finns avdelningen för tillståndsprövning som är placerad i Stockholm och ansvarar för tillståndsprövning för enskilda verksamheter enligt SoL och LSS samt viss tillståndsprövning inom hälso- och sjukvården.

Tabell 1 Antal inspektörer på IVO fördelat per tillsynsavdelning och verksamhetsområde/funktion. Uppgiften inom parentes avser andra personalgrupper än inspektörer, i första hand regionala utredare.

Avdelning	Nord	Öst	Mitt	Sydöst*	Sydväst**	Syd	Summa
Inspektörer inom	45	90	82	40	73	54	384
–hälso- och sjukvård	17 (+2)	47 (+13)	42 (+4)	15 (+1)	32 (+3)	31 (+2)	184 (+25)
–socialtjänst	13 (+4)	15 (+2)	37 (+2)	12 (+1)	18	14 (+1)	109 (+10)
–hälso- och sjukvård/ socialtjänst	15 (+1)	17 (+2)	–	12 (+5)	23 (+13)	9 (+10)	76 (+31)
Stab	0 (+5)	0 (+7)	0 (+4)	1 (+8)	0 (+6)	0 (+5)	1 (+35)
Verksamhetsstöd	–	–	3 (+19)	–	–	–	3 (+19)
Upplysnings-tjänst	–	11 (+16)	–	–	–	–	11 (+16)
Totalt antal	57	130	111	55	95	72	520**

Källa: Statistikuttag (e-postbilaga) från IVO, 2019-02-07. Uppgifterna avser den 5 februari 2019.

*) Pågående personalförändringar vid tidpunkten för statistikuttaget.

***) Antalet anställda vid avdelningen för tillståndsprövning ingår inte i summan.

Centraliserad verksamhet vid de regionala avdelningarna

Viss verksamhet på IVO är centraliserad och hanteras på en av de regionala avdelningarna för hela myndigheten:

- På den regionala avdelningen i Stockholm (Öst) hanteras samtliga ärenden som rör förstöring av patientjournaler, samordning angående medicintekniska produkter och av apotekstillsyn samt tillsyn och arbete i övrigt som är kopplat till blod- och vävnadsverksamhet. Där finns även myndighetens upplysningstjänst som besvarar frågor och vägleder såväl privatpersoner som yrkesverksamma inom vården och omsorgen. Tillsynens lämplighetsprövning är centraliserad till avdelning Öst.
- Avdelningen i Örebro (Mitt) hanterar handläggningen av överflyttning av ärenden mellan kommuner enligt SoL.
- Avdelningen i Malmö (Syd) har ett nationellt samordningsansvar för tillsyn av informationssäkerhet i hälso- och sjukvården.
- Avdelningen i Jönköping (Sydöst) hanterar handläggningen av ärendeslagen ej verkställda beslut och ej verkställda domar.
- Avdelningen i Umeå (Nord) har ett nationellt samordningsansvar för yrkeskvalifikationsdirektivet (YKD) och det tillhörande systemet IMI, informationssystemet för den inre marknaden, där länder inom EU/EES skickar varningar till varandra om bland annat legitimerad personal.

Resursfördelningsmodell

IVO fördelar sitt anslag till avdelningarna enligt en resursfördelningsmodell sedan 2016. Modellen bygger på prognostiserade ärendeflöden och beräknade styckkostnader. Den beräknade styckkostnaden är gemensam för alla avdelningar medan ärendeflödet prognostiseras specifikt för varje avdelning. Därefter tilldelas medel för egna initiativ, kostnader för lokaler och medel för att arbeta med myndighetsgemensamma frågor. Vid kraftiga förändringar i budget för avdelningarna mellan åren dämpas modellens resultat för att alla avdelningar ska kunna planera sin verksamhet mer långsiktigt. Hänsyn tas till tre årsgenomsnitt bakåt vilka räknas in. Resursfördelningsmodellen ger varje avdelning en budgetram. Det är därefter avdelningschefen som tillsammans med enhetschefer budgeterar och prioriterar inom avdelningen.¹

Resursfördelningsmodellen har använts för alla år. Två av IVO:s mindre tillsynsavdelningar, Sydöst och Nord, fick tidigare mindre budgetar, vilket skapade oro på avdelningarna. Därför kompenseras dessa genom något större budgetar.²

IVO:s roll i Rådet för statlig styrning med kunskap

Rådet för statlig styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst bildades den 1 juli 2015.³ Syftet med rådet är att skapa en förbättrad statlig kunskapsstyrning för hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Utgångspunkten är att myndigheternas arbete med kunskapsstyrningen ska bli behovsanpassat, effektivt och samordnat och till stöd för huvudmän och professionen. IVO:s roll i arbetet är att bidra med iakttagelser från tillsynen.

Generaldirektörerna för sammanlagt nio myndigheter sitter i rådet:

E-hälsomyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, IVO, Läkemedelsverket, Myndigheten för delaktighet, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, och Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket samt Socialstyrelsen, som är ordförande. Till rådet kopplas ett rådgivande organ med representanter för huvudmännen, Huvudmannagruppen för behovsanpassad styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst. Gruppen har i uppgift att informera rådet om områden där det finns behov av statlig styrning med kunskap i kommuner och regioner.

IVO:s roll i rådet är att bidra med iakttagelser från tillsynen. IVO har dock uttryckt önskemål om att avstå från regelrätt deltagande i rådet, främst för att det medfört att det bland övriga myndigheter och i huvudmannagruppen uppstått oklarheter om IVO:s roll och det har ofta förutsatts att myndigheten har ett kunskapsstyrningsuppdrag.⁴

¹ IVO:s verksamhetsplan 2018, s. 14.

² Intervju (nr 2) med företrädare för IVO, 2019-05-21.

³ Förordning (2015:155) om statlig styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst.

⁴ Inspektionen för vård och omsorg, *Kunskapsstödsutredningens betänkande (SOU 2017:48) Kunskapsbaserad och jämlik vård – Förutsättningar för en lärande hälso- och sjukvård* (remissvar), 2017-10-04, s. 3. Även enligt intervju med företrädare för IVO, 2018-11-22.

Regeringen anser att IVO har en viktig roll i Rådet för styrning och kunskap. Den kunskap som IVO bidrar med utifrån tillsynsverksamheten utgör en del i helhetsbilden av tillståndet i hälso- och sjukvården och omsorgen och kan användas i det normerande arbetet som görs hos övriga myndigheter.⁵

Gemensam författningssamling

Sedan den 1 juli 2015 ger sju myndigheter inom området hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel och folkhälsa ut sina författningar i en gemensam författningssamling. Den nya författningssamlingen⁶ innebär att myndigheternas föreskrifter och allmänna råd kungörs i en och samma författningssamling i stället för i myndigheternas egna. Syftet med förändringen är att öka överskådligheten i de fall där myndigheternas ansvarsområden ligger nära varandra.

⁵ Skriftligt svar (e-postbilaga) från Socialdepartementet, 2019-08-26.

⁶ Författningssamlingen förkortas HSLF-FS och Socialstyrelsen är utgivare.